

Oproep voor medewerking aan prospectief vaccinatie-onderzoek

Het Rijksinstituut voor de Volksgezondheid (RIV) te Bilthoven en het Nederlands Instituut voor Praeventieve Gezondheidszorg-TNO (NIPG-TNO) te Leiden vragen de medewerking van circa 100 gezinnen waarin één van de ouders arts is of in opleiding tot arts is en waarin in de loop van 1980 of 1981 gezinsuitbreiding wordt tegemoetgezien.

Het is de bedoeling om van circa 100 kinderen vanaf de geboorte de ontwikkeling van de immuniteit en eventuele entreacties te volgen ten aanzien van difterie, kinkhoest, tetanus, polio, mazelen en rodehond, de ziekten waartegen volgens het Rijksvaccinatieprogramma wordt ingeënt. Dit

onderzoek wordt wenselijk geacht in verband met de volgende vragen: (1) Kan het aantal DKTP-entingen tot drie worden teruggebracht? (2) Is revaccinatie tegen mazelen noodzakelijk? (3) Welke bijwerkingen worden na de verschillende routine-entingen waargenomen?

Ter wille van het verkrijgen van betrouwbare, medisch relevante informatie is in dit onderzoek gekozen voor gezinnen waarin één van de ouders medisch is onderlegd. Aan hen die in principe bereid zijn tot deelname aan dit onderzoek en die nadere informatie wensen wordt verzocht schriftelijk of telefonisch contact op te nemen met het NIPG-TNO, Postbus 124, 2300 AC Leiden; tel. 071-170441 (H. J. J. SPOOK, arts, of dr. G. J. VAANDRAGER, kinderarts).

INGEZONDEN

(Buiten verantwoordelijkheid van de redactie; deze behoudt zich het recht voor de stukken te bekorten)

Het basale-cellennaevussyndroom

In hun interessante artikel wijden ZONNENBERG, NEERING en VAN DER ESCH (1980) ook nog enkele woorden aan radiotherapie, chirurgie en chemotherapie. In dit verband heeft het mijns inziens zin ook de chemochirurgie te noemen, zoals die ontwikkeld is door MOHS (1978). Deze chirurgische methode, waarbij microscopische controle gepaard gaat met precieze plaatsbepaling van achtergebleven tumormateriaal, heeft de resultaten van behandeling van ver doorgroeiende en (of) moeilijk gelokaliseerde huidtumoren, met name basocellulaire carcinomen, sterk verbeterd. Ook kunnen mutilerende operaties soms vermeden worden, zoals bij genitale carcinomen. Bij mijn weten wordt deze methode in Nederland thans nog niet toegepast. In Duitsland gebeurt dat wel.

Literatuur: MOHS, F. E. (1978) *J. dermat. surg. Oncol.* 4, 41. — ZONNENBERG, B. A., H. NEERING en E. P. VAN DER ESCH (1980) *Ned. T. Geneesk.* 124, 1546.

Amsterdam, september 1980 P. C. VAN VOORST VADER

Moedermelk

Met instemming las ik de klinische Les van JONXIS (1980). Het is goed dat nog eens op de (kwalitatieve) betekenis van de moedermelk wordt gewezen en op het verband van de samenstelling ervan met de voeding van de moeder.

Ik zou het echter op prijs stellen als JONXIS op één zin in zijn betoog een nadere toelichting zou kunnen geven. Ik doel hier op de zin: „De neiging van jonge moeders haar kind weer zelf te voeden neemt toe.”

Ik hoop dat het zo is, maar heeft JONXIS recente cijfers (van consultatiebureaus) waar het uit blijkt? Het jongste jaarverslag (1978) van de Geneeskundige Hoofddirectie over jeugdgezondheidszorg in ons land laat zich bepaald minder gunstig uit. Ik citeer de zinnen „Over borstvoeding als zodanig bestaan iets meer gegevens, maar die kunnen niet tot tevredenheid stemmen” en „Ondanks velerlei inspanning neemt de borstvoeding in ons land nog niet bepaald toe”.

Deze weinige hoopvolle klanken worden met enkele statistische gegevens gestaafd. Het zou daarom goed zijn als JONXIS over meer recente gegevens beschikt die zijn optimisme wettigen.

Literatuur: JONXIS, J. H. P. (1980) *Ned. T. Geneesk.* 124, 1577.

's-Gravenhage, september 1980

P. MUNTENDAM

Mijn veronderstelling dat de neiging van jonge moeders hun kind weer zelf te voeden toeneemt, berust op gesprekken met kinderartsen (oud-leerlingen) in de noordelijke provincies. Ik kan mij voorstellen dat deze neiging bij de meer gemotiveerde vrouwen nog niet in de statistiek tot uitdrukking is gekomen.

Groningen, oktober 1980

J. H. P. JONXIS

Buitenland

VERENIGDE STATEN

Inenting tegen gonorrhoe in zicht. — De huidige strijd tegen gonorrhoe boekt geen grote successen. De behandeling van patiënten en hun contacten, en de voorlichting blijken te gebrekkige wapens te zijn. Tegen penicilline resistente stammen bemoeilijken de behandeling, symptoomloze

dragers belemmeren de opsporing van besmettingsbronnen. De pogingen om een vaccin te ontwikkelen hebben tot nu toe weinig succes gehad. J.-L. MARX bericht nu (*Science* (1980) 209, 1103) over een nieuw vaccin, waarbij als antigeen de pili van het celoppervlak van de bacterie worden gebruikt. Deze haarvormige uitsteeksel van de celmembraan blijken onder andere te dienen voor het vasthechten van de bacterie aan het epitheel. Dit laatste is een belang-